

Jäätmereform ja kohalik omavalitsus

KLIIMAMINISTEERIUM

Ivo Jaanisoo
elukeskkonna ja ringmajanduse asekantsler
Katrin Koppel
olmejäätmete valdkonnajuht
2.05.2024

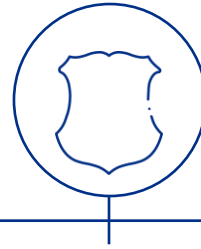

...2024 I kv
põhimõtete
tutvustamine
partneritele,
avalikkusele,
ümarlauad

2024.
18. aprill
VTK
kooskõlastamine

2024 II PA
eelnõu esitamine
Riigikogule

2025
muudatuste
kehtestamine

2025 ja edasi
muudatuste
elluviimine

+ 2024. a maikuu jooksul VTK tagasiside arutelud

Pärast reformi

- + Eesti majandusse lisandub aastas 150 000 tonni uut ressursi
- + Suudame enamuse liigiti kogutud materjalist Eestis ringlusse võtta
- + Ladestatud olmejäätmete maht viidud 100 000 tonnilt/a-st nullilähedaseks
- + Liigiti kogumise kohad paiknevad mugavalt, süsteem on inimestele lihtne ja arusaadav ning e-riigile kohaselt läbipaistev
- + Kulud eeskujulikult sorteerivale leibkonnale 3-5 eur/kuu, mittesortijale x3
- + Puhtam elukeskkond vastavalt iga konkreetse koha eripäradele

Kohalik omavalitsus jäätmereformis

Riigikontrolör Alar Karis (2016): „...*Pigem peavad omavalitsused senisest enam vaeva nägema korraldatud jäätmeveo täies mahus tööle saamiseks, tagades muu hulgas, et jäätmevedaja paneks inimeste jaoks mugavasse kaugusesse välja vähemalt biojätmete ja paberi-papi, ka pakendijätmete konteinerid ning jäätmejaamad võtaksid sobilikel aegadel vastu kõiki majapidamises harvem tekkivad jäätmed...*“

Riigikohtu lahend 2015. a 3-3-1-68-14: KOV otsustab käitluse üksikasjad

Kohalik omavalitsus...

- + ...korraldab inimestele tervikteenuse
- + ...loob ettevõtetele piisavas mahus turu
- + ...lähtub ühtsetest sihtidest
- + ...saab võimalused sihtide täitmiseks
- + ...tegutseb koostöös ja efektiivselt

Koalitsioonilepe 2023-27: „Loomes inimestest lähtuvad jäätmete sorteerimislahendused“

KOV korraldab inimestele tervikteenuse

- + **Eesmärk:** Segaolmejäätmete ja pakendite vedu pakutakse ühe teenusena
- + **JR lahendus:** Pakendijäätmete kohtkogumine ja ühildamine korraldatud olmejäätmete veoga (KOJV)

Tagasiside:

- + **Positiivne:** Üldine toetus, KOJVi ühendatud pakendivedu üle 50-s KOV-s, tiheasustuses kohtkogumine mõistlik, pakendikoti teenusega jätkamine
- + **Vajab lahendusi:** konteinerite ruumivajadus, KOV-TKO kokkulepe, kulude ja vastutuse jagunemine, veoringide arv, paindlikkus, investeeringud, järelevalve

KOV loob ettevõtetele piisavas mahus turu

- + **Eesmärk:** Piisav konkurents veo- ja käitlusturul tagab kvaliteedi
- + **JR lahendus:** Käitlus- ja veohangete eraldamine

Tagasiside:

- + **Positiivne:** Üldine toetus, tagab ka läbipaistva hinnastamise ja toob turule uusi tegijaid, välistab hangetel ristsubsideerimise riski
- + **Vajab lahendusi:** KOV-i töökoormus, sisetehingute võimalus, veosageduste täpsemad nõuded, liiga suurte veopiirkondade monopol, lisatasude nähtavus

KOV lähtub ühtsetest sihtidest

- + **Eesmärk:** KOV tagab territooriumil piisava liigiti kogumise ja ringlussevõtu
- + **JR lahendus:** Liigiti kogumise sihtarv ja biojätmete ringlussevõtu määr

Tagasiside:

- + **Positiivne:** KOV-id eelistavad liigiti kogumise sihtarvu, hangetel võimalik kehtestada biojätmete ringlussevõtu tase, sanktsiooni asendamine invest-ga
- + **Vajab lahendusi:** Reaalajas kvaliteetsed andmed, sihtarvu metoodika ja tarkvara, üleminekuperiood kehtivatele lepingutele, KOV eelarve nappus, asustumusstrate ebavõrdsus, paindlikkus koguda teatud jäätmeliike koos

KOV saab võimalused sihtide täitmiseks

- + **Eesmärk:** KOV-l on piisav rahaline ressurss teenustaseme ühtlustamiseks
- + **JR lahendus:** KOV jäätmetasu, mis hõlmab jäätmehoolduse kulu

Tagasiside:

- + **Positiivne:** Üldiselt toetatakse, kuid eelistatakse riigieelarve vahendeid, kulude läbipaistvus, kataks jäätmehooldust ka laiemalt, sh avalikus ruumis
- + **Vajab lahendusi:** Kohustus või õigus, arveldamise delegeerimine (kas vedaja saab vastutada), tasu muutmise lagi ebavajalik, tasu sisu selgem lahtikirjutamine, hoiduda liigsest tasu diferentseerimisest, koefitsiendid

KOV tegutseb koostöös ja efektiivselt

- + **Eesmärk:** KOVde koostöö tagab jäätmehoolduse efektiivsuse (mastaabisääst)
- + **JR lahendus:** Võimalus delegeerida ülesandeid koostööorganisatsioonidele

Tagasiside:

- + **Positiivne:** Üldine toetus, levinud põhjamaades, osaliselt Eestis, ühishangete võimalus, maandab bürokraatia ja töökoormuse riske teistelt JR meetmetelt
- + **Vajab lahendusi:** Välistada jäätmekäitlejate osalus, tuleks välistada käitlusteenuse pakkumise õigus, toetuse saamise piiramine, mitte ainult MTÜ

Jäätmereform ja kohalik omavalitsus

KLIIMAMINISTEERIUM

Ivo Jaanisoo
elukeskkonna ja ringmajanduse asekantsler
Katrin Koppel
olmejäätmete valdkonnajuht
2.05.2024

